

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра логіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
доц. Комаха Л.Г.

_____ 2017 року
« ____ » _____

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ТРАДИЦІЙНА ЛОГІКА”**

для студентів філософського факультету

галузь знань **03 Гуманітарні науки**
спеціальність **033 Філософія**
освітній рівень **Бакалавр**
освітня програма **Філософія**
вид дисципліни **Обов'язкова**

Форма навчання **денна**
Семестр **1**
Навчальний рік **2017/2018**
Кількість кредитів ECTS **3**
Мова викладання **українська**
Форма заключного контролю **екзамен**

Викладачі: Хоменко Ірина Вікторівна, д.філос.н., професор кафедри логіки

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__»__ 20__р.

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__»__ 20__р.

КИЇВ – 2017

Розробники: *Хоменко Ірина Вікторівна, д.філос.н., професор кафедри логіки*

Затверджено

« _____ » _____ 2017 р.

Зав. кафедри логіки

_____ (проф. Хоменко І.В.)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2017 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « 31 » _____ серпня _____ 2017 року № 2

Голова науково-методичної комісії

_____ (доц. Маслікова І.І.)

« 31 » _____ серпня _____ 2017 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – розвиток та вдосконалення у студентів практичних навичок логічно правильно міркувати, критично мислити.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** головні етапи історичного розвитку людства, загальну характеристику природної мови.
2. **Вміти** виявляти структурні компоненти міркування в текстах різноманітного характеру.
3. **Володіти елементарними навичками** роботи з фаховою літературою.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна „Традиційна логіка” належить до переліку нормативних дисциплін та викладається у 1 семестрі ОР бакалавр. Навчальна дисципліна знайомить студентів з предметом та методом логіки як науки, історичними етапами розвитку логічного знання, рівнями та вимірами логіко-семіотичного аналізу. Розглядаються види та структура значення імені, принципи теорії іменування, структура та види понять, відношення між поняттями, логічні операції над поняттями. Визначаються правила логічних операцій над поняттями. Розглядаються структура та види простих суджень, відношення між ними, структура та види висловлювань. Таблично визначаються логічні сполучники. Пояснюються головні формально-логічні закони. З'ясовуються специфіка та види дедуктивних та правдоподібних міркувань.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему логічних знань та розвинути навички логічно правильно міркувати, критично мислити.

5. Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Предмет та метод логіки, історичні етапи розвитку логічного знання	Лекція, семінар, самостійна індивідуальна робота	Експрес-тестування, тест, письмова контрольна робота	5

1.2	Структуру, виміри та рівні знакового процесу	Лекція, самостійна індивідуальна робота	Тест, письмова контрольна робота	5
1.3	Структуру поняття, типи відношень між поняттями, логічні операції над поняттями	Лекція, семінар	Експрес-тестування, тест, письмова контрольна робота	5
1.4	Види суджень та висловлювань, мову логіки висловлювань, табличні визначення логічних сполучників	Лекція, семінар	Експрес-тестування, тест, письмова контрольна робота	10
1.5	Форми та різновиди дедуктивних міркувань	Лекція, семінар	Експрес-тестування, тест, письмова контрольна робота	5
1.6	Види правдоподібних міркувань та їхнє значення для науки та спілкування	Лекція, семінар, самостійна індивідуальна робота	Експрес-тестування, тест, контрольна з першоджерел, письмова контрольна робота	5
	Вміти:			
2.1	Логічно правильно поділяти, класифікувати, визначати поняття	Лекція, семінар	Усна відповідь, письмова контрольна робота	10
2.2	Виявляти логічну структуру висловлювань і на підставі цього витлумачувати їх	Лекція, семінар	Усна відповідь, письмова контрольна робота	5
2.3	Виявляти міркування, вихідні положення та наслідки, що містяться в тексті	Лекція, семінар	Усна відповідь, письмова контрольна робота	5
2.4	Виявляти головні поняття в тексті, з'ясувати їхню структуру, встановлювати відношення між ними	Лекція, семінар	Усна відповідь, письмова контрольна робота	5
2.5	Робити раціональні висновки	Лекція,	Усна відповідь,	5

	з наявної інформації відповідно до правил та законів логіки	семінар	письмова контрольна робота	
2.6	Встановлювати вид міркування та визначати дотримання правил і законів логіки в ньому	Лекція, семінар	Усна відповідь, письмова контрольна робота	10
	Комунікація:			
3.1	Демонструвати здатність до вільної комунікації мовою навчання	Семінар	Усна відповідь	5
3.2	На високому рівні проводити різноманітні суперечки, наукові дискусії, ділові зустрічі, ділові переговори	Семінар	Усна відповідь	5
3.3	Обстоювати власну думку та критикувати думку опонента, швидко знаходити логічні помилки у ході спілкування	Семінар	Усна відповідь	5
	Автономність та відповідальність			
4.1	Самостійно витлумачувати різноманітні професійні тексти, знаходити в них протиріччя, з'ясувати, чи впливає певне положення з інших, чи новий текст доповнює або заперечує попередній	Самостійна індивідуальна робота	Контрольні з першоджерел	3
4.2	Вміти самостійно дослідити правильність проведення логічних операцій над поняттями в оригінальних текстах.	Семінар	Письмова контрольна робота	3
4.3	Вміти самостійно дослідити правильність міркувань в оригінальних текстах.	Семінар	Письмова контрольна робота	4

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

	Результати навчання дисципліни				
Програмні результати навчання	.1	.2	.1	.1	.2

--	--	--	--	--	--

7. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1–1.6), що складає 35% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння** 2.1–2.6); (**комунікація** 3.1-3.3); (**автономність та відповідальність** 4.1-4.3), що складає 65% загальної оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів

- семестрове оцінювання:

1. Усна відповідь:

3 бали – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно виконує практичні завдання;

2 бали – студент значною мірою володіє навчальним матеріалом, виконання практичних завдань містить певні неточності;

1 бал – студент у цілому володіє навчальним матеріалом, виконання практичних завдань містить значні неточності.

2. Експрес-тестування:

1 бал – студент правильно відповів на всі питання експрес-тестування

3. Контрольна з першоджерел:

6 балів – студент продемонстрував повне володіння необхідним матеріалом;

4-5 балів – студент у цілому володіє необхідним матеріалом з певними недоліками;

1-3 бали – студент демонструє лише побіжне знайомство з необхідним матеріалом і не здатний надати коректну відповідь на поставлені запитання.

4. Тест:

1 бал – студент правильно відповів на всі питання тесту за відведений на це час.

5. Підсумковий тест:

3 бали – студент правильно відповів на всі питання тесту за відведений на це час;

1-2 бали – студент відповів не на всі питання тесту за відведений на це час

6. Підсумкова контрольна робота:

9-10 балів - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, демонструє ґрунтовні знання при виконанні практичних завдань;

7-8 балів - в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, робота містить несуттєві неточності;

4-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, робота містить суттєві неточності;

0-3 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, має суттєві помилки в контрольній роботі, не демонструє самостійності у виконанні практичних завдань.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх двох частин та виконання індивідуальних робіт.

- підсумкове оцінювання (у формі письмового екзамену):

Кожний студент отримує варіант екзаменаційної роботи, в якому комбінуються теоретичні питання та практичні завдання. Біля кожного завдання вказана кількість балів, яка нараховується за умов правильного виконання завдання. Загальна кількість балів – 40.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як проста сума балів за систематичну роботу впродовж семестру і балів за екзаменаційну роботу. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та екзаменаційної роботи.

7.2. Організація оцінювання за формами контролю:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 36 балів	Max – 60 балів
Усна відповідь	Семінари протягом семестру	«2» x 6 = 12	«3» x 7 = 21
Експрес-тестування	Семінари протягом семестру	«1» x 7 = 7	«1» x 7 = 7
Самостійна індивідуальна робота	Жовтень, листопад (контрольні з першоджерел)	«3» x 2 = 6	«6» x 2 = 12
Тест	Жовтень, листопад	«1» x 7 = 7	«1» x 7 = 7
Підсумковий тест (e-learning)	Листопад	«1» x 1 = 1	«3» x 1 = 3
Підсумкова контрольна робота	Остання лекція	«3» x 1 = 3	«10» x 1 = 10

7.3. Умови допуску до підсумкового екзамену:

Студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав *менше 36 балів*. Для допуску до екзамену студент має здати всі самостійні роботи та конспекти.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни: у курсі передбачено 2 змістових частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарів, з використанням інтерактивних методів навчання. Завершується дисципліна екзаменом.

Перша частина курсу присвячена предмету та методу логіки як науки, семіотичному характеру логіки, логічному аналізу імен та понять, що дозволить студентам

Друга частина курсу присвячена вивченню структури та видів суджень та висловлювань, видів міркувань людей, що дозволить студентам виявляти та аналізувати міркування з точки зору логіки в текстах різноманітного характеру.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		Лек.	Сем.	Сам. роб.
<i>Частина 1.</i>				
1.	Тема 1. Предмет та метод логіки	4	4	
2.	Тема 2. Семіотичний характер логіки	4		10
3.	Тема 3. Ім'я і поняття	4	2	6
4.	Тема 4. Логічні операції над поняттями	4	2	6
<i>Частина 2.</i>				
6.	Тема 5. Висловлювання і судження	4	2	10
7.	Тема 6. Дедуктивні міркування	2	2	8
9.	Тема 8. Правдоподібні міркування	2	2	8
	Підсумкова контрольна робота	2		
	Всього	28	14	48

Загальний обсяг – 90 год., у тому числі:

Лекцій – 28 год.,

Примечание [n1]: В часах, которые мне прислала Татьяна Васильевна, я не нашел часов для самостоятельной работы, потому я ничего не трогал.

Семинарських занять – 14 год.,
Самостійна робота – 48 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Вригт фон Г.Х. Логика и философия в XX веке // Вопросы философии. – № 8. – 1992. – С.80-91.
2. Конверський А.Є. Логіка. – К., 2016.
3. Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна). – К., 2004.
4. Моррис, Ч.У. Основания теории знаков // Семиотика. Сборник переводов. [Под ред. Ю. С. Степанова]. – М., 2002. – с. 45-96.
5. Рассел Б. Искусство делать выводы // Искусство мыслить. – М., 1999. – с. 34-56.
6. Фреге Г. Смысл и значение // Логика и логическая семантика – М., 2000. – с.220-246.
7. Хоменко І.В. Логіка. – К., 2007.
8. Хоменко І.В. Логіка – юристам. – К., 1997.

Додаткова:

1. Аристотель. Вторая аналитика. // Аристотель. Соч. в 4-х т. – Т.2. – М., 1978.
2. Аристотель. Первая аналитика. // Там же.
3. Арно А., Николь П. Логика или искусство мыслить. – М., 1997.
4. Бочаров В.А., Маркин В.И. Основы логики. – М., 1994.
5. Войшвилло Е.К., Дегтярев М.Г. Логика. – М., 1998.
6. Войшвилло Е.К. Понятие как форма мышления. – М., 1989.
7. Гжегорчик А.А. Популярная логика. – М., 1979.
8. Горский Д.П., Ивин А.А. и др. Краткий словарь по логике. – М., 1991.
9. Ишмуратов А.Т. Вступ до філософської логіки. – К., 1997.
10. Карнап Р. Значение и необходимость. – М., 1959.
11. Маковельский А.О. История логики. – М., 1967.
12. Минто В. Дедуктивная и индуктивная логика. – Екатеринбург, Бишкек, 1997.
13. Мирошниченко П.Н. Готтлоб Фреге и логико-философская мысль XIX – начала XX века. – Запорожье, 2003.
14. Пойа Д. Математика и правдоподобные рассуждения. – М., 1957.
15. Семиотика. – М., 2001.
16. Серебрянников О.Ф., Бродский И.Н. Дедуктивные умозаключения. – Л., 1969.
17. Смаллиан Р.М. Как же называется эта книга? – М., 1981.
18. Тарский А. Семантическая концепция истины и основания семантики // Аналитическая философия: Становление и развитие. – М., 1998. – С. 90-129.
19. Титов В.Д. Логическое знание в его социально-исторической детерминации. – Харьков, 2004.
20. Уемов А.И. Основы практической логики. – Одесса, 1997.
21. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основи логіки. – К., 1996.
22. Хоменко І.В. Практикум з логіки. – К., 2007.

23. Stanford Encyclopedia of Philosophy // <http://plato.stanford.edu/>